

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
4637-19

meddelad i Stockholm den 23 december 2020

KLAGANDE

AA

Ombud: Advokat Thomas Johanson
Legare Advokatbyrå AB
Sveavägen 116
113 50 Stockholm

MOTPART

Vänersborgs kommun
462 85 Vänersborg

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Göteborgs dom den 12 augusti 2019 i mål nr 1982-19

SAKEN

Bostadsanpassningsbidrag

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 230943

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00
E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se
www.hogstaforvaltningsdomstolen.se

Telefax

Expeditionstid
måndag–fredag
09:00–12:00
13:00–16:00

BAKGRUND

1. Bostadsanpassningsbidrag syftar till att ge personer med funktionsnedsättning möjlighet till ett självständigt liv i eget boende. Bidrag kan lämnas för att anpassa och komplettera fasta funktioner i och i anslutning till en bostad. Bidrag lämnas endast om åtgärderna är nödvändiga för att bostaden ska vara ändamålsenlig för personen med funktionsnedsättning.
2. AA är beroende av rollator för att kunna gå kortare sträckor. Utomhus använder hon en elrullstol som hon har lånat från regionens hjälpmedelscentral. Hon bor i en lägenhet på tredje våningen. I byggnaden finns hiss, lägenheten nås via en loftgång och i källaren finns ett förråd.
3. AA ansökte om bostadsanpassningsbidrag till ett garage för elrullstolen som skulle placeras på en av kommunen iordningställd plats utanför huset. Enligt intyg från arbetsterapeut kan AA inte självständigt ta sig ner till källarförrådet eller upp till loftgången och vidare till lägenheten med sin elrullstol, utan är alltid beroende av att någon hjälper henne med detta. För att hon självständigt ska kunna använda elrullstolen bedömer arbetsterapeuten att det är nödvändigt med ett rullstolsgarage på gården.
4. Vänersborgs kommun avslag ansökan. Beslutet motiverades med att ett garage för en elrullstol inte är att betrakta som en fast funktion eller komplettering till en sådan.
5. Förvaltningsrätten i Göteborg, som avslag AAs överklagande, bedömde att ett garage av ifrågavarande slag är förhållandevis lätt att flytta och troligtvis skulle tas med vid en flytt. Det hade inte framkommit att garaget har en tydlig fysisk och funktionell koppling till en fast funktion. Förvaltningsrätten ansåg därför att garaget utgjorde ett sådant löst inventarium för vilket bostadsanpassningsbidrag inte lämnas.

DOM

Mål nr
4637-19

6. AA överklagade till Kammarrätten i Göteborg som gjorde samma bedömning som förvaltningsrätten och avslog överklagandet.

YRKANDEN M.M.

7. AA yrkar att hon ska beviljas sökt bostadsanpassningsbidrag och anför följande. Inom de flesta regioner är det ett krav att den som beviljas hjälpmedel i form av en elrullstol har tillgång till en torr, uppvärmd och låsbar uppställningsplats för rullstolen. Den som är beroende av en elrullstol för att kunna förflytta sig utomhus kan i praktiken inte få ett sådant hjälpmedel för det fall att kommunen inte erbjuder förvaringsutrymme. Hon saknar möjlighet att förvara sin elrullstol inomhus i anslutning till själva lägenheten eller i något cykelförråd eller motsvarande. Garaget, som väger ca 200 kg, ska placeras på en iordningställd plats utanför byggnaden och förankras i marken.
8. *Vänersborgs kommun* anser att överklagandet ska avslås.
9. *Boverket* har i ett av Högsta förvaltningsdomstolen inhämtat yttrande anført följande. Ett elrullstolsgarage av den typ som är aktuell i målet är förhållandevis lätt att flytta och skulle troligtvis tas med vid en flytt. Föremål som vanligtvis tas med vid en flytt ska betraktas som lösa inventarier, även om de är fast anbringade i bostaden. För att bostadsanpassningsbidrag ska kunna utgå för komplettering av en fast funktion krävs att det finns en tydlig fysisk och funktionell koppling till den fasta funktionen. Det är inte visat att garaget har en tydlig koppling till en fast funktion. Garaget utgör ett sådant löst inventarium för vilket bostadsanpassningsbidrag inte lämnas.

DOM

Mål nr
4637-19

10. *Sveriges Kommuner och Regioner*, som beretts tillfälle att yttra sig i målet, har anfört följande. Garaget är tänkt att ställas upp på gården och kommer att vara anslutet till ett eluttag utomhus. Garaget är flyttbart och kommer med all sannolikhet att lyftas bort när klaganden flyttar. Garaget har därför en funktionell koppling till själva rullstolen och inte till byggnaden. Garaget ska följaktligen betraktas som ett löst inventarium.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet

11. Frågan i målet är om bostadsanpassningsbidrag kan lämnas för ett flyttbart garage till en elrullstol som ska placeras på marken i anslutning till en bostad.

Rättslig reglering m.m.

12. Av 1 § lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag framgår att lagen har till syfte att genom bidrag till anpassning av bostäder ge personer med funktionsnedsättning möjlighet till ett självständigt liv i eget boende. Enligt 5 § lämnas bidrag för att anpassa och komplettera fasta funktioner i och i anslutning till en bostad. Bidrag lämnas endast om åtgärderna är nödvändiga för att bostaden ska vara ändamålsenlig för sökanden.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

13. Ändamålet med bestämmelserna om bostadsanpassningsbidrag är att möjliggöra för personer med funktionsnedsättning att bo i egen bostad. Reglerna utgör ett komplement till de generella bestämmelserna i plan- och bygglagen (2010:900) om att göra bostäder tillgängliga och ändamålsenliga för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga (se t.ex. prop. 1992/93:58 s. 11 och 19 samt prop. 2017/18:80 s. 18 f).

DOM

Mål nr
4637-19

14. Bidrag lämnas för att anpassa och komplettera fasta funktioner i och i anslutning till en bostad. Med fasta funktioner avses själva byggnaden där bostaden är belägen, marken i anslutning till byggnaden och sådan anordning eller inredning som kan anses tillhöra byggnaden eller marken (prop. 2017/18:80 s. 69).
15. Rullstolsgaraget är avsett att användas i stället för förrådet i källaren. Förrådet finns i byggnaden där bostaden är inrymd och utgör därmed en sådan fast funktion i anslutning till bostaden som avses i 5 § lagen om bostadsanpassningsbidrag. Den fråga som inställer sig är om rullstolsgaraget kan anses utgöra ett komplement till förrådet i lagens mening.
16. För att kunna utgöra ett bidragsberättigat komplement till en fast funktion krävs inte att kompletteringen monteras fast. Det måste dock finnas en tydlig fysisk och funktionell koppling till den fasta funktionen. Som exempel på åtgärder som har en sådan tydlig fysisk och funktionell koppling som krävs anges i förarbetena spisvakt, stödhandtag, tröskelkilar och handsändare till dörrautomatik. (Prop. 2017/18:80 s. 27 och 69.)
17. En förutsättning för att rullstolsgaraget ska kunna anses utgöra ett komplement till källarförrådet är således att det finns en såväl fysisk som funktionell koppling till förrådet. Dessutom krävs det att denna koppling är tydlig.
18. Vad som avses med en komplettering av en fast funktion i detta sammanhang behandlas inte i förarbetena på annat sätt än genom angivande av exempel (se punkt 16). Exempelen och kravet på tydlig koppling visar att lagstiftarens avsikt har varit att tillämpningsområdet ska vara begränsat. De exempel som anges i förarbetena är kompletteringar som är rent fysiskt anslutna till den fasta funktionen eller finns i dess omedelbara närhet och som inte är funktionella i sig utan endast tillsammans med den fasta funktion som de kompletterar.

DOM

Mål nr
4637-19

19. Rullstolsgaraget är både fristående och funktionellt i sig. Det kan därför inte anses ha en sådan tydlig fysisk och funktionell koppling till förrådet i källaren som krävs för att utgöra ett komplement till det och därmed till en fast funktion i anslutning till bostaden. Bostadsanpassningsbidrag kan därmed inte lämnas för den sökta åtgärden och överklagandet ska därför avslås.

I avgörandet har deltagit justitieråden Margit Knutsson, Erik Nymansson, Mahmut Baran, Leif Gäverth och Marie Jönsson.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Anna Ekman.